

NBA NIEUWS

Update verbeterplan accountantsberoep

Onderzoek door de AFM bewijst dat het accountantsberoep een eerste goede stap zet met de maatregelen ter verbetering van de controlekwaliteit.

Ambitie is de maatregelen uit het rapport 'In het publiek belang' binnen drie jaar te realiseren. Dat stelde de NBA medio oktober in reactie op het rapport van de AFM over de sector. Ondertussen is een begin gemaakt met de implementatie bij niet-oob-kantoren.

AFM-onderzoek

De AFM onderzocht de opzet van alle maatregelen die de oob-accountantsorganisaties momenteel doorvoeren om de kwaliteit van accountantscontroles te verbeteren. De AFM dat deze organisaties "serieus werken aan de fundamentele verandering en verbetering van de randvoorwaarden om de kwaliteit van hun wettelijke controles te verhogen en daarmee meer in het publiek belang te handelen". De uitkomsten zijn volgens NBA-voorzitter Pieter Jongstra goed nieuws voor het accountantsberoep:

"Dit is een reflectie van de enorme inspanning die de sector zich heeft getroost in het afgelopen jaar. Daarvoor past een compliment aan alle betrokkenen.

De NBA heeft de ambitie om het totale verbeterplan samen met de kantoren binnen drie jaar te implementeren. Het eerste jaar daarvan zit erop en we zijn op de goede weg. Maar we zijn er echt nog niet en de AFM ziet ook ruimte voor verbetering. Het beroep mag daarom niet achterover leunen. Het is tijd voor de volgende stap. Dit rapport is daarbij een steun in de rug."

Het AFM-rapport is in lijn met een recente update van de NBA Monitor Publiek Belang, waarin de accountantskantoren zelf hun uitvoering van het verbeterplan kunnen bijhouden.

Implementatie niet-oob-kantoren

Het AFM-rapport heeft betrekking op de negen accountantsorganisaties met een AFM-vergunning voor het controleren van organisaties van openbaar belang (oob's). Vanaf dit najaar wordt het verbeterplan voor de sector ook uitgerold bij de groep van

circa vierhonderd kantoren met een vergunning voor wettelijke controles bij niet-oob-organisaties. Daarvoor is een aangepast plan opgesteld, dat via een reeks bijeenkomsten aan de kantoren is gepresenteerd.

Een aantal maatregelen is herzien, om te kunnen worden toegepast bij deze niet-oob-kantoren. Een werkgroep met vertegenwoordigers vanuit kantoren, SRA, Novak en Full Finance heeft de doorvertaling ter hand genomen. Daaruit is een aangepast plan ontstaan, dat door het NBA-bestuur is omarmd.

In de komende periode deelt de werkgroep de aangepaste maatregelen op in werkbare stappen. Via regionale bijeenkomsten in november en december is de invoering nader toegelicht aan de betrokken kantoren.

Om de voortgang zichtbaar te maken wordt de NBA Monitor Publiek Belang ook voor de niet-oob-kantoren aangepast. De informatie daarin is gebaseerd op self assessment en wordt in eerste instantie op geaggregeerd niveau gepresenteerd.

Meer informatie:

www.nba.nl/toekomst.

Accountants volgen wettelijk roulatieregime

Accountantskantoren met een AFM-vergunning voor het controleren van organisaties van openbaar belang laten hun eigen boeken voortaan iedere tien jaar door een andere externe accountant controleren.

De negen betrokken accountantskantoren sluiten aan bij het wettelijk roulatieregime dat ook voor hun opdrachtgevers geldt. De NBA heeft hierover in oktober 2015 met de kantoren een principeakkoord gesloten. Organisaties van openbaar belang (oob's) zijn sinds enkele jaren verplicht om na tien jaar van accountant te wisselen. Idee hierachter is dat wisseling van accountant zorgt voor versterking van de onafhankelijkheid en een frisse blik bij het uitvoeren van de controle.

Accountantskantoren gelden echter niet als oob en vallen daarom niet onder deze verplichting. Enkele kantoren sloten op vrijwillige basis wel bij de maatregel aan. Afgesproken is om de vrijblijvendheid hiervan te laten vervallen. De verplichting gaat in op 31 december 2016 of zoveel eerder als mogelijk en zal worden vastgelegd in een convenant. Alle betrokken kantoren moeten dan uiterlijk elke tien jaar van accountant wisselen.

Het besluit van de grote kantoren is genomen als reactie op berichtgeving over het afzien van roulatie door één van de big four-kantoren, een besluit dat na veel media-aandacht weer werd teruggedraaid.

NBA NIEUWS

Aanbevelingen accountants aan horecasector

Mooi biertje tappen is niet langer genoeg

Goed contact met gasten of de sterren van de hemel koken is niet meer voldoende voor succes in de horecasector, vooral ondernemerschap is van belang.

Dat blijkt uit de publieke management letter 'Gastvrij ondernemen', een NBA-publicatie met aanbevelingen voor de horecasector.

Financiering steeds moeilijker

Jaarlijks wordt in de horeca circa twintig miljard euro besteed en de sector biedt werk aan een half miljoen mensen. De laatste kwartalen lijkt de horeca uit het dal omhoog te komen, maar het nettorendement blijft laag. Sinds de crisis staan de resultaten onder druk en is het lastig om financieringsafspraken na te komen. Ook huisvestingskosten drukken vaak zwaar op het resultaat. Het aantal faillissementen en in nood verkerende horecabedrijven is hoger dan elders in het mkb. Banken zijn daarom terughoudend bij het financieren van horecaondernemingen. Het koppelen van de huur aan behaalde omzet kan helpen om lasten te beperken. Ook kennis van nieuwe financieringsvormen is van belang.

Ondernemingsplan

Goed vakmanschap is in de horeca niet langer voldoende, succes wordt steeds meer bepaald door ondernemerscapaciteiten. Daarbij horen goede bedrijfsinformatie, scholing en begeleiding van medewerkers en een helder ondernemingsplan. Horecaondernemers moeten de start

len bij leveranciers gaat er in bepaalde deelsectoren nog steeds veel contant geld om. Investeren in een fraudebestendig registratiesysteem en kritisch beoordelen van private financiers kunnen fraude voorkomen.

Gastvrij ondernemen

De publieke management letter richt zich vooral op het middensegment van de horeca: mkb-bedrijven met een omzet tussen de 300 duizend en 3 miljoen euro. De publicatie is onderdeel van een reeks uitgaven van de NBA, waarin signalen en aanbevelingen aan sectoren worden afgegeven. Eerder zijn onder andere publicaties uitgebracht over vastgoed, glastuinbouw, gemeenten, goede doelen, transport & logistiek, het mbo onderwijs, life sciences, banken en de zorg.

van hun bedrijf beter voorbereiden en ook in een latere fase regelmatig hun concept kritisch bekijken en vernieuwen. Veel ondernemers missen de benodigde capaciteiten. Dat leidt tot teleurstellingen, voortijdige bedrijfsbeëindiging en een negatief beeld van de sector, aldus de samenstellers van de publicatie.

Fraudegevoelig

Fraude blijft een zorgpunt in de horeca. Ondanks pinbetalingen, nieuwe kassystemen en maatregelen

NBA NIEUWS

Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

NBA-onderzoek naar uitgebreide controleverklaring Meer informatie over inhoud controle

Controleverklaringen van accountants bevatten meer informatie voor gebruikers dan voorheen. Ook geven sommige accountants in hun verklaringen meer uitleg dan vereist.

Dat blijkt uit onderzoek van de NBA naar toepassing van de nieuwe, uitgebreide controleverklaring.

Gebruik verplicht

Vanaf 2014 is gebruik daarvan verplicht voor alle organisaties van openbaar belang. De NBA heeft de verklaringen bij de jaarrekeningen van 77 ondernemingen onderzocht. Alle controleverklaringen bevatten

de vereiste informatie over materialiteit, reikwijdte van de groepscntrole en kernpunten. In twee verklaringen was de accountant genoodzaakt tot het opnemen van een aparte paragraaf over onzekerheid van materieel belang inzake de continuïteit. In twee andere verklaringen wordt de continuïteit genoemd in een kernpunt van de controle. Accountants maken veelvuldig gebruik van de in controlestandaard 702N opgenomen voorbeeldtekst.

Materialiteit

In alle onderzochte gevallen worden bedragen genoemd voor de gehanteerde materialiteit, maar deze lopen

erg uiteen. Meestal is 'winst voor belasting' of een variatie hierop het uitgangspunt. Vijf procent is het meest toegepaste percentage. Accountants leggen in beperkte mate uit waarom een bepaalde materialiteit is gebruikt. Ook een toelichting op de kwalitatieve aspecten van de materialiteit komt niet vaak voor.

Kernpunten

Per controleverklaring worden gemiddeld vier kernpunten genoemd, maar niet altijd wordt het belang hiervan toegelicht. Meestal wordt verwezen naar een toelichting of vermelding in de jaarstukken. Goodwill komt als kernpunt het meest voor.

'AccountancyLab' opgericht

De Foundation for Auditing Research (FAR), eerder bekend als 'AccountancyLab', is op 20 oktober 2015 opgericht in Amsterdam.

De stichting is gericht op duurzame verbetering van de kwaliteit van accountantscontrole. De focus ligt op academisch onderzoek naar factoren die bepalend zijn voor de controlekwaliteit. De oprichting van FAR sluit aan bij aanbeveling 5.10 van het verbeterplan 'In het publiek belang'.

Financiering

De nieuwe stichting richt zich op de accountantsfunctie bij grote en kleinere accountantsorganisaties, binnen het bedrijfsleven en bij de overheid. De acht grootste accountantskantoren (Deloitte, EY, KPMG en PwC plus Baker Tilly Berk, BDO, Grant Thornton en Mazars tezamen) financieren de stichting, met in totaal anderhalf miljoen euro per jaar. De betrokken kantoren stellen daarnaast relevante data ter beschikking aan de onderzoekers. Andere accountantskantoren en -afdelingen kunnen eveneens participeren, via een jaarlijkse bijdrage van € 50.000 of meer en het

bieden van toegang tot hun data. Ook andere partijen die willen bijdragen, door verstrekking van onderzoeksgegevens of financiële middelen, zijn welkom als sponsors.

Bestuur
Het bestuur van de stichting bestaat uit een onafhankelijke voorzitter, vier onafhankelijke academische leden en vijf bestuurders van accountantskantoren. De academici zijn prof. dr. Jan Bouwens (Universiteit van Amsterdam), dr. Olof Bik (Nyenrode Business Universiteit), prof. dr. Willem Buijink (Universiteit van

Tilburg) en prof. dr. Robert Knechel (Universiteit van Florida, USA). Een voorzitter is nog niet benoemd, daarom neemt NBA-voorzitter Pieter Jongstra voorlopig het voorzitterschap waar. Olof Bik en Jan Bouwens fungeren samen met de voorzitter als dagelijks bestuur.

Agenda
De onderzoeksagenda van de FAR voor de komende jaren wordt uitgewerkt in onderzoeksprojecten, die vervolgens worden aanbesteed binnen de internationale onderzoeksgemeenschap.

Agenda

NBA NIEUWS

Willem Verhoog met pensioen

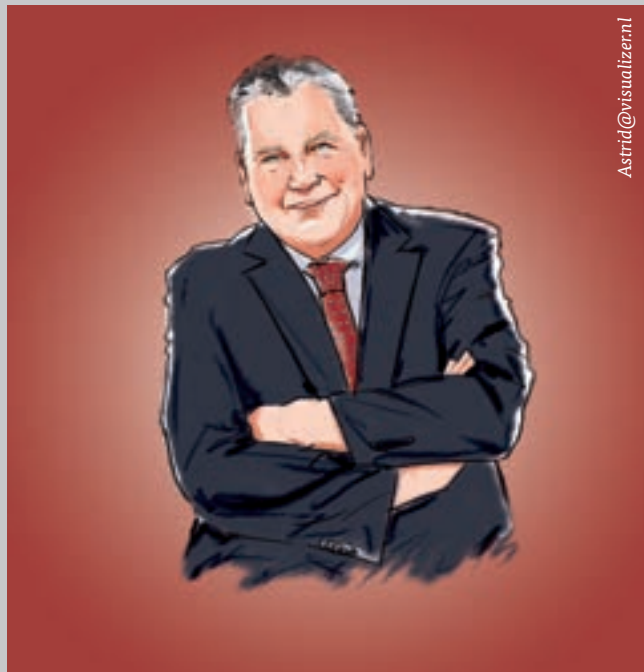
Willem Verhoog, voor generaties accountants al 41 jaar een begrip als het gaat om voortgezette educatie, heeft afscheid genomen van de NBA.

Op 10 december 2015 was er ter ere van zijn pensionering (officieel juli 2016) een receptie met circa 150 externe relaties. De dag daarvoor nam hij afscheid van zijn collega's Willem Verhoog kwam op 1 juni 1974 in dienst bij het NIVRA als assistent van Joost Blom, hoofd van het bureau inschrijving, ten behoeve van de voorbereiding en organisatie van examens. In 1976 werd hij medewerker Voortgezette Educatie en later secretaris van de VERA, de onderwijs-poot van het NIVRA. Onder zijn begeleiding werd een structuur van stuurgroepen neergezet die de kwaliteit van het aanbod sindsdien hebben geborgd. Daarnaast schreef hij samen met deskundigen talloze boeken en was hij jarenlang een zeer productief auteur voor (toen nog) 'de Accountant'.

Immens netwerk

Willem beschikt over een immens netwerk van accountants en deskundigen. Hij blonk uit in het 'strikken' van grote sprekers voor de opleidingen. Zo maakten onder meer Jean-Luc D'Haene (toen premier van België), premier Mark Rutte, corporate governance-pionier Sir Adrian Cadbury, Nobelprijswinnaar Harrie Markowitz en de hoogleraren Anton Zijderveld en Willem Wagenaar (onder andere Demjanjukproces) hun

opwachting. Maar Willem Verhoog tekent daar onmiddellijk bij aan "net zo trots" te zijn op de aanwezigheid van "al die coryfeeën die hier niet zijn genoemd". Jaarlijks bezoeken circa 7.500 leden en niet-leden de cursussen en seminars. Sinds 1990 worden die ook ge-

organiseerd in het Caribisch gebied (waar vele leden wonen en werken), met onder meer het afwisselend op Curaçao en Aruba gehouden Jaarcongres. Ook de summercourses waar accountants zich laten 'bijspijkeren' en inspireren zijn al tientallen jaren populair. Willem was jaarlijks bij alle vijf aanwezig.

Automatisering

Hij herinnert zich hoe hij direct na de start van VERA in de jaren zeventig een ronde maakte langs tientallen accountantskantoren om de opleidingsbehoeften in kaart te

brenge. "We kregen daarbij de support van alle kantoren, die garantstellingen voor deelnemersaantallen deden. Daardoor hadden we meteen forse deelnemersaantallen. De stuurgroepen die alle kennisgebieden afdekten waren bij dat alles een denktank van onschatbare waarde.

Evenals de bureauorganisatie. Vele jaren had ik slechts enkele dames om mij heen, maar in de loop der tijd werd de organisatie steeds meer uitgebreid."

Gevraagd naar de grootste verandering die hij zich in die 41 jaar zag voltrekken, noemt Verhoog zonder aarzeling de automatisering. "De grootste verschillen op alle fronten vinden hun oorsprong in de enorme impact die de automatisering op alles heeft gehad."

Nieuwe way of life

Hoe gaat je loopbaan er na 41 jaar NBA uitzien?

"Eerst hoop ik tot medio volgend jaar rust in mijn leven te zoeken door een grote hoeveelheid zaken te ordenen. En vanaf najaar 2016 hoop ik invulling te kunnen geven aan mijn nieuwe way of life. Hoe die er uit zal zien? Dat is nu nog in de schoot der toekomst verborgen."

Jaap Wassink, Richard Jankie, Wouter Bekker en Daphne Kolk van de afdeling Opleidingen van de NBA zullen de werkzaamheden van Willem overnemen.

NBA NIEUWS

NBA-afdeling Oost start met themagroepen

Een aantal leden van de NBA-afdeling Oost is gestart met overleg binnen themagroepen.

Het idee hiervan is dat leden elkaar in kleine groepen ontmoeten, om kennis en meningen uit te wisselen over specifieke thema's. De resultaten worden gecommuniceerd met de afdeling en met bestuur en medewerkers van de NBA.

De eerste twaalf leden zijn gestart met overleg binnen drie themagroepen: ethiek, mkb-producten en opleidingen. De themagroep Ethiek heeft als eerste gespreksrondes georganiseerd over de beroepseed. Tijdens een afdelingsvergadering op 27 oktober 2015 zijn de conclusies van die gespreksrondes aan de aanwezige leden gepresenteerd en overhandigd aan NBA-bestuurslid Roelof Jan Smit.

Het bestuur van NBA-afdeling Oost hoopt dat meer leden actief worden binnen de themagroepen. Deelname kan projectmatig of (semi-)permanent zijn. Voorbeelden van thema's zijn

ontwerp, consultatie en evaluatie van COS standaarden en controleprotocollen. Maar ook kwaliteitstoetsing en kernvakken van de accountant, zoals externe verslaggeving, zijn als thema's naar voren gekomen.

Het bestuur van de NBA-afdeling Oost is ervan overtuigd dat de nieuwe vorm van samenwerking en ledenbinding een positief effect heeft op de kwaliteit van de beroepsuitoefening. "Bijkomend voordeel van de themagroepen

is dat de afdelingsvergaderingen aan kracht en betekenis winnen. De interacties verhogen de betrokkenheid en leden kunnen actief meedoen met thema's waarvoor zij zich interesseren. Het maakt ons accountantsvak ook leuker. Want waar je ook werkt als NBA lid, je bent op de eerste plaats accountant."

Meer informatie is verkrijgbaar bij afdelingssecretaris Engbert van 't Hul, via engbert@vanthulbrounsaccountants.nl

In memoriam

Met leedwezen maakt het bestuur van de NBA melding van het overlijden van 10 collega's.

Marinus Cornelis Krol AA, Tilburg, overleden 8 september 2015, 91 jaar

Arie Anthonie Been RA, Gouda, overleden 27 augustus 2015, 58 jaar

Roelf Branbergen RA, Eelde, overleden 29 augustus 2015, 90 jaar

Rudolf Hermanus Jozef Grouve RA, Enter, overleden 9 oktober 2015, 63 jaar

Frits Hoek RA, Kockengen, overleden 4 september 2015, 76 jaar

Johannes Sebastiaan Maria van der Peet RA, Tilburg, overleden 20 september 2015, 71 jaar

Johannes Schouten AA, Capelle aan den IJssel, overleden 1 augustus 2015, 66 jaar

Huibrecht Stoop RA, Soest, overleden 26 augustus 2015, 87 jaar

Egbert Veen RA, Zuidveen, overleden 26 oktober 2015, 92 jaar

Pierre Mathieu Marie Vola RA, Sittard, overleden 17 april 2015, 77 jaar

Colofon accountant

Kwartaalmagazine van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants

Vijfde jaargang

De in dit tijdschrift voorkomende meningsuitingen mogen niet worden gezien als officiële zienswijzen van de NBA, tenzij zulks uitdrukkelijk is vermeld. Overnemen van de inhoud van dit tijdschrift is mogelijk met bronvermelding. ISSN 2211-5382.

REDACTIE

dr. Tom Nierop, hoofdredacteur
Marja Brouwer-Franken, eindredacteur
Björn Remmerswaal, redacteur
drs. Erwin Breij, webredacteur

REDACTIEADRES

NBA, Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam, telefoon 020-3010368, e-mail redactie@accountant.nl

WEBSITE

www.accountant.nl

MEDEWERKERS

mr. Lex van Almelo, Bert Bakker, drs. Annegreet van Bergen, Adrie Boxmeer, Ronald Bruins, drs. Geert Dekker, drs. Rob Heinsbroek, drs. Homme Idzerda RA, drs. Lieuwe Koopmans, Tom Oorns RA, dr. Luc Quadackers, Henk Vlaming, drs. Nart Wielard RA

BEELD

De Beeldredacteur, Nationale Beeldbank, Shutterstock, Marja Brouwer. Hollandse Hoogte

ABONNEMENTEN

NBA, Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam, telefoon 020-3010229, prijs € 96 per jaargang, voor studerende € 48, losse nummers

€ 25, prijzen inclusief btw.

Abonnementen kunnen op elk gewenst tijdstip ingaan en lopen automatisch door, tenzij dertig dagen voor de vervaldatum schriftelijk wordt opgezegd. Adreswijziging mailen naar so@nba.nl.

VORMGEVING

VRHL Content en Creatie, Alphen aan den Rijn, www.vrhl.nl

ADVERTENTIES

Elma Media Groep BV, Postbus 18, 1720 AA Broek op Langendijk
Contactpersoon: Max Schoorl, telefoon 0226-331675, e-mail m.schoorl@elma.nl

DRUKKERIJ

Senefelder Misset Doetinchem

© 2015 NBA

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door boekdruk, foto-offset, fotokopie, microfilm of welke andere methode dan ook, zonder schriftelijke

toestemming van de uitgever.

Op alle aanbiedingen, offertes en overeenkomsten van Reed Business bv zijn van toepassing de voorwaarden welke zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam. Accountant bevat informatie en wenken, die met de meeste zorgvuldigheid zijn samengesteld. NBA/Reed bv en de bij deze uitgave betrokken redactie en medewerkers aanvaarden geen aansprakelijkheid voor mogelijke gevolgen die zouden kunnen voortvloeien uit het gebruik van de in deze uitgave opgenomen informatie en wenken.

